

Program wychowawczo - profilaktyczny

Zespołu Szkół

Mechaniczno- Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki

w Rybniku

na rok szkolny 2017/2018

„ Nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą”.

1. Wstęp

Program powstał na podstawie aktualnych przepisów oświatowych, wytycznych MEN, potrzeb rozwojowych uczniów, analizy bieżącej sytuacji szkoły, oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli. Jest spójny z misją szkoły zawartą w koncepcji pracy szkoły oraz statutem. W programie zostały ujęte cele, zadania, sposoby realizacji oraz osoby odpowiedzialne za poszczególne działania. Za realizację programu wychowawczo - profilaktycznego odpowiedzialni są: dyrekcja, rada pedagogiczna, pedagog, pracownicy administracji oraz pielęgniarka szkolna.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które jest wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki młodzieży. Wzmocnienie wychowawczej i profilaktycznej funkcji szkoły następuje poprzez szersze uwzględnienie w podstawie programowej zadań wychowawczo-profilaktycznych. Zwróciliśmy szczególną uwagę na fakt, że wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem zarówno rodziny jak i szkoły, która w swojej działalności uwzględnia wolę rodziców i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. W realizowanym procesie dydaktyczno - wychowawczym ujęliśmy działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi. W opracowaniu i realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego zwróciliśmy uwagę na współpracę z rodzicami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły a także dbałość o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. Do zadań szkoły należy przede wszystkim profilaktyka pierwszorzędowa określana jako uprzedzająca. Jej celem jest promowanie zdrowego stylu życia, niedopuszczanie do pojawienia się patologii społecznej, chroni młodzież przed zagrożeniem niedostosowania społecznego. Oddziaływania te to promowanie własnych, pozytywnych postaw społecznych uczniów, korygowanie ich nieprawidłowych zachowań, stwarzanie atmosfery zaufania i bezpieczeństwa oraz rozwijanie u uczniów poczucia wartości i brania odpowiedzialności za własne decyzje. Działania pierwszego stopnia prowadzone są w kilku obszarach: informacyjnym, edukacji psychologiczno-społecznej, działalności alternatywnej. Program wychowawczo – profilaktyczny powiązany jest z podstawą programową, tematyką lekcji do dyspozycji wychowawcy. W realizacji zadań profilaktyki biorą udział wszyscy nauczyciele, wspierając rozwój uczniów w trakcie realizowanych treści zajęć lekcyjnych. Niestety, proces wychowawczy jak i osoby nim objęte, mogą podlegać oddziaływaniom czynników destrukcyjnych. W takich sytuacjach konieczne są przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym, które dają szansę na usunięcie zagrożeń i przywrócenie prawidłowych procesów rozwojowych.

2. Najczęściej spotykane w naszym środowisku czynniki chroniące i ryzyka:

Czynniki chroniące:

- Silna więź emocjonalna z rodzicami. Pozytywne relacje z bliskimi osobami i wsparcie płynące ze środowiska pozarodzinnego.
- Monitorowanie przez rodziców czasu spędzanego przez dziecko wieczorem poza domem.
- Zainteresowanie nauką szkolną.
- Wolny czas spędzony z rodziną i przyjaciółmi.
- Pozytywny stosunek do nauczycieli i szkoły.
- Regularne praktyki religijne.
- Uwewnętrzniający szacunek do norm, wartości i autorytetów.
- Stała opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą.
- Zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce.
- Przekonanie, że nauka w szkole pomaga w osiągnięciu celów życiowych.
- Umiejętność rozwiązywania problemów.
- Wrażliwość społeczna.
- Poczucie własnej wartości.
- Środowisko społeczne promujące dane wzorce zachowań.
- Dodatkowe zajęcia, kółka zainteresowań, poszerzanie wiedzy i horyzontów.
- Subiektywne normy przeciwne picciu alkoholu i używaniu środków psychotropowych.
- Modelowanie pozytywnych zachowań w domu i w szkole.
- Posiadanie mentora – osoby, która wspiera w trudnych sytuacjach życiowych.
- Stabilna i adekwatna samoocena, stabilne poczucie własnej wartości, odporność na stres.

Czynniki ryzyka:

- Konflikty i doświadczenie izolacji w rodzinie
- Doświadczenie przemocy w rodzinie.
- Rodzina niepełna lub zrekonstruowana.
- Rozpad więzi małżeńskiej, brak konsekwencji rodziców, autorytatywność, niewydolność wychowawcza.
- Nadużywanie alkoholu przez rodziców.
- Grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne.
- Niskie wyniki osiągnięte w szkole i brak celów życiowych.
- Łatwość zdobywania substancji psychoaktywnych.
- Wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych.
- Przekonania akceptujące przemoc.
- Doświadczenia problemów psychicznych.
- Wielogodzinne spędzanie czasu przy komputerze, częste granie w gry komputerowe.
- Narażanie swojego bezpieczeństwa dla ekscytujących przeżyć.
- Częste spędzanie czasu poza domem.

Program ten oparty jest o wnioski, wynikające z ewaluacji wcześniejszego Szkolnego Programu Profilaktyki oraz Programu wychowawczego na rok szkolny 2016/2017 Zespołu Szkół Mechaniczno – Elektrycznych im. T. Kościuszki w Rybniku.

3. Sposoby i formy realizacji

Wszystkie cele zawarte w Programie wychowawczo - profilaktycznym realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych - prowadzonych według programów opracowanych dla poszczególnych klas, z uwzględnieniem doraźnych potrzeb i zainteresowań uczniów;
- lekcji przedmiotowych – na bazie omawianych zagadnień z wykorzystaniem różnych środków przekazu;
- zajęć z pedagogiem i psychologiem – tematycznych, grupowych, psychoedukacyjnych lub indywidualnych rozmów wspierających i ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów wychowawczych;
- zajęć pozalekcyjnych - dodatkowych form pracy w niewielkich grupach osób o określonych zainteresowaniach i umiejętnościach;
- cyklicznych imprez szkolnych i pozaszkolnych wycieczek;
- imprez szkolnych i klasowych;
- konkursów i olimpiad przedmiotowych;
- wystaw prac plastycznych;
- wyjść do placówek kulturalnych;
- akcji charytatywnych, wolontaryjnych i ekologicznych.;
- zawodów i imprez sportowych;
- samopomocy uczniowskiej;
- gazetek tematycznych;
- wymian międzynarodowych;
- współpracy z rodzicami;
- stosowania nowoczesnych i interaktywnych form pracy (gry, zabawy, konkursy, quizy; scenki rodzajowe; tworzenie własnych scenariuszy; wykorzystanie mediów; prezentacje; dyskusje, „burze mózgów”; twórczość artystyczna i techniczna; projekty; warsztaty i treningi, a także stosowania zróżnicowanych form pracy takich jak: praca z całą klasą; praca w grupach problemowych; praca w zespołach międzyklasowych, praca indywidualna.

4. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018.

1. Bezpieczeństwo w internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
2. Wprowadzanie doradztwa zawodowego.
3. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.

5. Podstawy prawne.

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły powstały na podstawie aktualnych przepisów oświatowych, wytycznych MEN, potrzeb rozwojowych uczniów, analizy bieżącej sytuacji szkoły, statutu i koncepcji pracy szkoły. Odwołuje się do następujących aktów prawnych:

Podstawy prawne:

- Konwencji o Prawach Dziecka.
- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
- Europejskiej Karty Praw Człowieka;
- Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.).
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006r. Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
- Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami)
- Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
- Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz. 1108). Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późniejszymi zmianami - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.).
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).

- Rozporządzenia MENiS z dnia 11 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46).
- Rozporządzenia MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., Nr 11, poz. 114).
- Rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. Nr 26. z 2003 r., poz. 226).
- Rozporządzenia MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 178 z 2004 r., poz. 1833).
- Rozporządzenia MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 19 z 2005 r., poz. 167).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 10 ust. 1 pkt 5, art. 26 ust. 2, art. 78, art. 98-99.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.

6. Misja szkoły:

1. Budowanie więzi międzyludzkich.
2. Dbanie o wszechstronny rozwój intelektualny i emocjonalny uczniów.
3. Kształtowanie umiejętności zawodowych.
4. Przygotowanie do odpowiedzialnego funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie.
5. Promowanie zdrowego stylu życia.
6. Zapobieganie uzależnieniom i walka z nałogami.

7. Model absolwenta:

W edukacji każdego ucznia uwzględnione są jego potrzeby i możliwości. Szkoła dostosowuje treści kształcenia oraz ofertę edukacyjną do aktualnych potrzeb rynku pracy. Po ukończeniu szkoły uczniowie potrafią dokonać samooceny, zaprezentować swoje umiejętności i predyspozycje podczas rozmów z pracodawcą, dzięki zajęciom grupowym i indywidualnym z pedagogiem szkolnym. Dodatkowe uprawnienia zawodowe zdobyte w licznych kursach pozwalają odnaleźć się im na rynku pracy. Absolwent został przygotowany do dorosłego życia w społeczeństwie demokratycznym i w rodzinie w oparciu o uniwersalne zasady etyczne, normy oraz prawo. Każdy absolwent żyje w poszanowaniu tradycji narodowych i patriotycznych. Zdecydowana większość absolwentów szkoły średniej – ponad 70% podejmuje studia wyższe, ponad 30% absolwentów szkoły zawodowej kontynuuje naukę w szkole średniej. Około 20% absolwentów po ukończeniu szkoły podejmuje pracę, wielu z nich utrzymuje stały kontakt ze swoim wychowawcą. Dzięki nabytym umiejętnościom i wiedzy, absolwent potrafi samodzielnie funkcjonować na rynku pracy, podejmując świadome i trafne decyzje edukacyjno – zawodowe.

Ponadto, standardowy model absolwenta ZSM-E to:

- specjalista w swojej dziedzinie, fachowiec,
- dobry organizator, planista,
- świadomy i rzetelny pracownik,
- ambitny, dążący do ustawicznego kształcenia się .

8. Cele ogólne :

Celem szkoły jest:

- umożliwianie zdobywania wszechstronnej wiedzy,
- udostępnianie technologii informatycznej i informacyjnej w procesie edukacyjnym,
- wsparcie w trudnościach edukacyjnych,
- zapewnienie uczniom i rodzicom pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- zapewnienie uczniom pomocy stypendialnej,
- rozwijania wszechstronnych zainteresowań młodzieży,
- stosowanie sprawiedliwego i systematycznego procesu oceniania,
- stwarzanie przyjaznej atmosfery nauki, sprzyjającej zdobywaniu wiedzy, nowych umiejętności i rozwijaniu potencjału młodzieży,
- zapewnianie opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa,
- wdrażanie i propagowanie w środowisku szkolnym profilaktyki uzależnień.

9. Wnioski do dalszej pracy (na podstawie sprawozdania z nadzoru pedagogicznego z pracy pedagoga szkolnego):

- Objąć szczególnym nadzorem uczniów przejawiających zachowania agresywne, wagarujących i opuszczających pojedyncze godziny lekcyjne. Kontrolować frekwencję uczniów wagarujących.
- Wspierać rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
- Zadbać o bezpieczeństwo młodzieży na terenie szkoły, szczególnie na boisku szkolnym.
- Wspierać i rozwijać działania wolontaryjne młodzieży.